

Talouden ja toiminnan seuranta tammi-lokakuu 2022

AJANKOHTAISET NOSTOT

LAHTI-KAUPUNKI

- Talous
- Verotulot
- Investoinnit
- Väestö
- Työllisyys
- Henkilöstö

LIITTEET sis. sanastosisällöt

Vuoden 2022 talouskasvu on jatkunut, mutta hidastunut.

Inflaatio 8,3 %.
Nousua edellisestä kuukaudesta 0,2 %-yksikköä, näkymä edelleen korkea.

Sote-kustannusten toteutumiseen liittyy epävarmuutta.

Väkiluku
kasvanut
115 henkilöllä
vuoden alusta
(lokakuu 2022)

Työttömyysaste
12,8 %
(10/2021: 14,6 %)
suurten kaupunkien korkein
työttömyys-%
koko maan työttömyysaste
8,8 %

Henkilöstö
Henkilötyövuosien ennuste
ylittää suunnitellun,
terveysperusteiset poissaolot
ovat kasvussa

LAHTI

Tehty kestäväksi

LAHTI-KAUPUNKI | Tulosennuste

Tuloslaskelma, milj. euroa	TP 2021	KS	KS+LTA:t	ENNUSTE	Poikkeama
Toimintatuotot	182,0	166,2	166,8	213,9	47,1
Valmistus omaan käyttöön	1,2	1,1	1,1	1,1	0,0
Toimintakulut	-858,3	-895,6	-909,3	-912,5	3,2
Toimintakate	-675,2	-728,3	-741,4	-697,5	50,2
Verotulot	519,2	517,7	531,8	543,3	11,6
Valtionosuudet	224,0	239,0	245,8	245,8	0,0
Rahoitustuotot ja -kulut	12,2	1,7	2,7	2,7	0,0
Vuosikate	80,2	30,2	38,9	94,4	61,8
Poistot ja arvonalentumiset	-52,3	-51,8	-51,8	-52,1	0,0
Tilikauden tulos	28,0	-21,6	-12,9	42,3	61,8
Tilinpäätösvaraukset	-9,9	0,1	0,1	0,1	0,0
Tilikauden yli-/alijäämä	18,0	-21,6	-12,8	42,3	61,8

Poikkeama: ennuste vs. KS+LTA:t

VUOSIKATE

ENNUSTE

94,4

milj. euroa
(2021: 80,2)

TULOS

ENNUSTE

42,3

milj. euroa
(2021: 28,0)

YLIJÄÄMÄ TASEESSA

ENNUSTE

233,1

milj. euroa
(2021: 190,7)

Tammi-lokakuun ennusteen mukaan vuosikate on +94,4 milj. ja riittää kattamaan poistot.

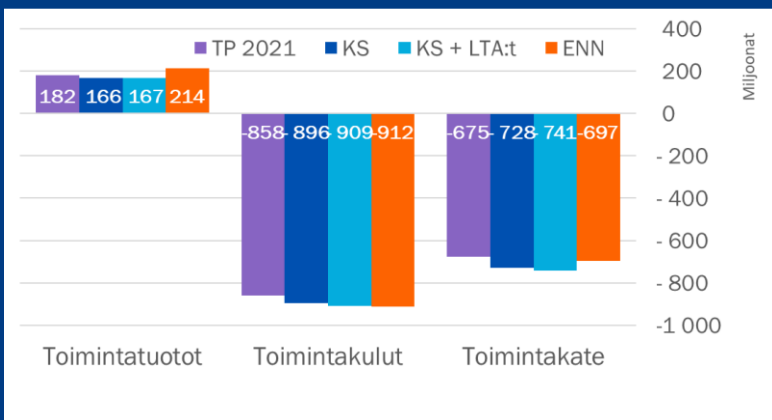
Ennusteen mukaan kaupungin tilikauden tulos on positiivinen +42,3 milj. euroa. Verotulojen ennustetta on korotettu, mutta myös toimintakulujen ennuste on noussut.

Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymä on ennakoinnut alijäämäistä tulosta ja ennusteeseen sisältyy kaupungin oma arvio maksuosuuden ylityksestä.

Verotulojen ennakoitaan kehittyvän edelleen myönteisesti ja niiden ennustetta on korotettu +4,5 milj. euroa tammi-syyskuun ennusteeseen nähden.

LAHTI-KAUPUNKI | Toimintatuotot ja -kulut -ennusteet

Toimintakate sisältää valmistuksen omaan käyttöön

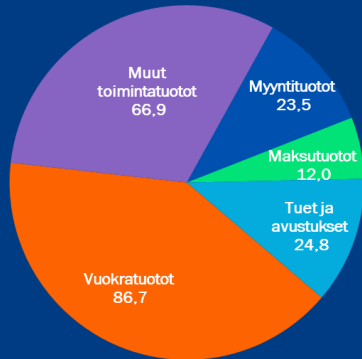
Toimintatuottoihin vaikuttaa positiivisesti kertaluontoinen kiinteistökauppa.

Ennusteeseen aiheuttaa edelleen epävarmuutta Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän loppuvuoden toteuma. Tässä ennusteessa on huomioitu ostot yhtymästä toteutuvan kaupungin oman arvion mukaisena. Tätä arviota on nostettu edellisestä raportoinnista yhtymästä saatujen ennakkotietojen perusteella.

TOIMINTATUOTOT ENNUSTE

213,9

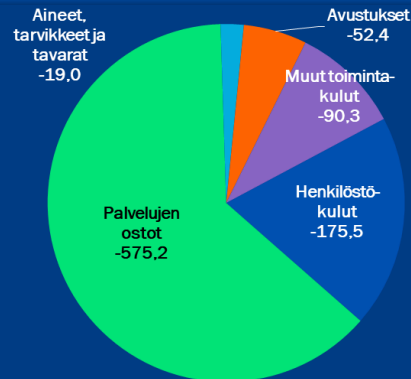
milj. euroa
(2021: 182,0)

TOIMINTAKULUT ENNUSTE

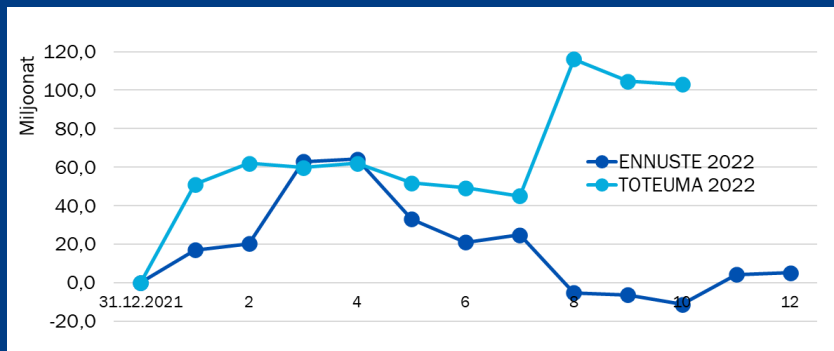
912,5

milj. euroa
(2021: 858,3)

LAHTI-KAUPUNKI | Kokonaistulojen ja -menojen kehitys (netto)

ENNUSTEESSA

LAINANNOSTOT

milj. euroa

maaliskuussa +50,0

marraskuussa +10,0

LAINANLYHENNYKSET

milj. euroa

toukokuussa -19,0

elokuussa -18,2

Kuviossa esitetään kunnan tulojen ja menojen erotus tuloslaskelmasta ja rahoituslaskelmasta.

- Kuvion positiivinen kehitys kuvaa tulojen olevan menoja suurempaa ja päinvastoin.
- Tulot sisältävät toimintatuotot, valmistus omaan käyttöön -oikaisun, investointitulot, verotulot, valtionosuudet ja rahoitustulot.
- Menot sisältävät toimintakulut, investointimenot ja rahoitusmenot.

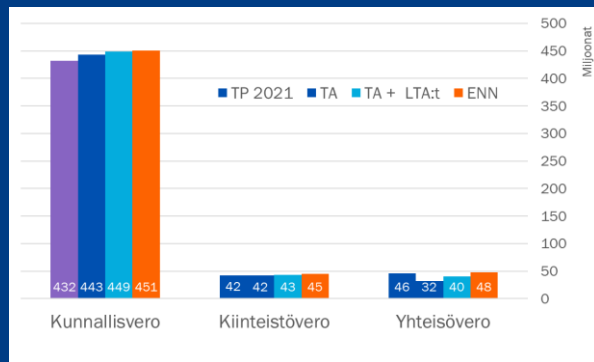
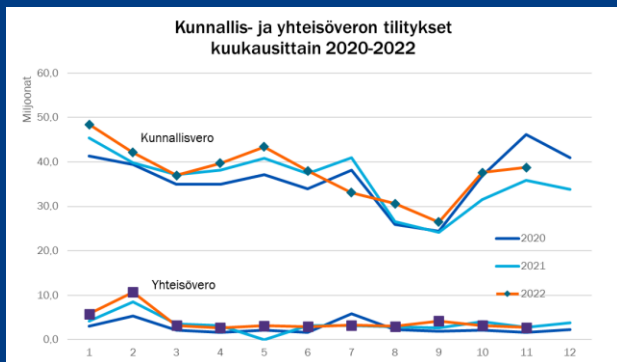

LAHTI-KAUPUNKI | Verotuloennuste

Kunnallisverojen ennuste on 450,7 milj. euroa (+2,2). Valmistuneen 2021 verotuksen oikaisu marraskuussa on -0,5 milj. euroa, kun heinäkuussa tehty ennako-oikaisu alensi verotulokertymää jo -7,9 milj. euroa. Myös joulukuussa tehtävän jako-osuuksien oikaisun odotetaan olevan maltillinen, mutta loppuvuoden kuukausitilitysten arvioidaan silti olevan alkuvuotta heikompia.

Yhteisöverojen ennuste on 47,8 milj. euroa (+7,8). Yhteisöverokertymä on kehittynyt kaikkia ennakoarvioita paremmin. Vuoden 2021 yhteisöveron jako-osuudessa ollut 10 %-yksikön korotus näkyy edelleen jäännösveroina, kuluvana vuonna tilityksiä arvioidaan toteutuvan noin 15,5 milj. euroa. Kuluvan vuoden yhteisöveron maksuunpanoon ja tilityksiin sisältyy merkittävää epävarmuutta, jota aiheuttavat mm. Venäjän hyökkäyssodan Ukrainaan jatkuminen ja sen mahdolliset vaikutukset talouskasvuun, korona sekä inflaatio. Toteuma-arvio joulukuun yhteisöverotilitykseen on 2,5–3,0 milj. euroa.

Kiinteistöverojen ennuste on 44,8 milj. euroa (+1,6). Vuoden 2022 maksuunpantu kiinteistövero on 44,0 milj. euroa, ja talousarviovuoden toteuma sisältää vuoden 2021 maksuunpantuja kiinteistöveroja 4,0 milj. euroa. Verovuoden tilityksistä arvioidaan siirtyvän seuraavalle vuodelle vain 5-6 %, mikä vaikuttaa ennusteeseen positiivisesti.

VEROTULOT
ENNUSTE

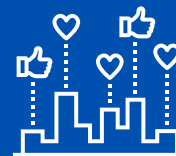
543,3

milj. euroa

(2021: 519,2)

LAHTI-KAUPUNKI | Investointien tilannekatsaus

31.10.2022

- Kiinteään omaisuuteen on kirjautunut tuloja maanmyynneistä 4,8 milj. euroa.
- Julkisen käyttöomaisuuden toteuma oli noin 23,8 milj. euroa ja noin 82,3 %.
- Hankkeista on jo suurin osa valmistunut ja loput valmistuvat marraskuun aikana. Suurin osa rakennusvaiheen hankkeista saadaan toteutettua tämän vuoden aikana, ainoastaan isommista hankkeista Kisapuiston tekojäärata/pesäpallokenttä valmistuu kevään 2023 aikana. Suunnitteluvarauksen ennuste on tarkentunut, käyttämättä jää noin 40 %.
- Talonrakennuksen investointien toteutuma oli yhteensä 29,9 milj. euroa ja 66,3 % talonrakennuksen budjetista.
- Renkomäen monitoimitalon uudisrakennus on rakenteilla.
- Kaupungintalon ja Kivimaan koulun perusparannukset ovat rakenteilla.
- Kaupunginsairaalan kauppa 96,1 milj. euroa toteutui elokuussa ja kauppahinta näkyy investointitulona.

INVESTOINTI-MENOT

59,9

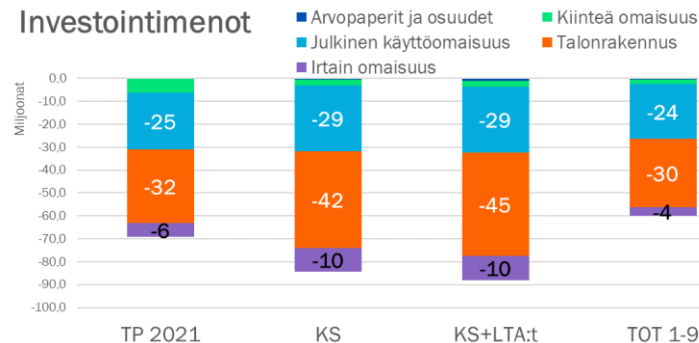
milj. euroa
(KS+LTA:t: 68,1 %)

INVESTOINTI-TULOT

102,1

milj. euroa
(KS+LTA:t: 751,4 %)

Investointimenot

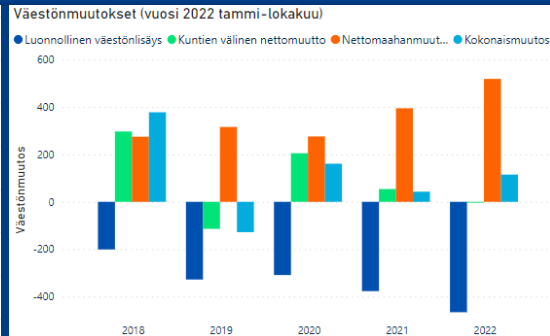

LAHTI-KAUPUNKI | Väestön tilannekatsaus

Lahden väkiluku oli lokakuun 2022 lopussa 120 142. Lahden kaupungin väkiluku on noussut vuoden alusta 115 asukkaalla. Väestö laski lokakuussa 27 asukkaalla. Maahanmuutto Lahteen oli tammi-lokakuussa 665 henkeä ja maastamuutto Lahdesta 146 henkeä. Maahanmuuttoja oli 519 enemmän kuin maastamuuttoja. Nettomaahanmuuton määrä on selvästi enemmän kuin koskaan aiemmin Lahden mittaushistoriassa tammi-lokakuun aikana. Tähän mennessä kuluneen vuoden aikana on syntynyt 736 uutta lahtelaista ja kuolleita on 1 202. Syntyneitä oli 466 vähemmän kuin kuolleita. Vuoden alusta Lahti menetti tammi-lokakuussa asukkaita muihin kuntiin 2 asukasta. Tammi-lokakuun aikana tulomuuttoa Lahteen muista kunnista oli 4 925 ja lähtömuuttoa Lahdesta oli 4 927. Ukrainalaisia pakolaisia ja turvapaikanhakijoita ei lasketa maahanmuuttajiin eikä väestönmuutosten ennakkotietoihin. Muuttoliike ja väkilukutilastoissa maahanmuuttoon ja väkilukuun lasketaan sellaiset henkilöt, jotka muuttavat pysyvästi (vähintään vuodeksi tai aikomus muuttaa vähintään vuodeksi) Suomeen ja jotka saavat henkilötunnuksen ja kotikunnan Suomesta. Tilapäisen suojelun nojalla Suomeen tulleet ukrainaiset eivät ole saaneet kotikuntaa Suomesta, joten he eivät näy muutto- tai väkilukutilastoissa. Mikäli tilanne Ukrainassa pitkittyy ja ukrainalaiset anovat ensi vuonna oleskelulupaa Suomesta ja heille sellainen myönnetään, niin heille pitäisi olla myönnettävissä kotikunta, jonka seurauksena he tulisivat myös virallisiin tilastoihin.

VÄESTÖ
120 142
ennakkotieto
(2021: 120 171)

LUONNOLLINEN
VÄESTÖNLISÄYS

-466

KUNTIEN VÄLINEN
NETTOMUUTTO

-2

NETTOMAAHAN-
MUUTTO

519

VÄKILUVUN
KORJAUS

64

KOKONAI-
MUUTOS

115

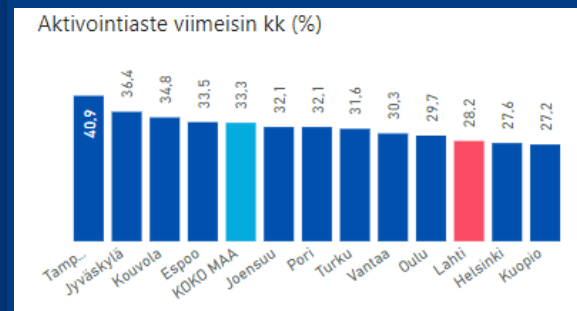

LAHTI-KAUPUNKI | Työllisyyden tilannekatsaus

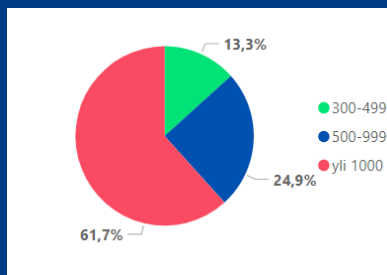
Uusien avointen työpaikkojen määrä on pysynyt 2022 lokakuussa varsin korkeana ja monilla aloilla osaavan työvoiman saatavuus on vaikeutunut. Lomatusten tai irtisanomisten määrä ei ole lähtenyt kasvuun, vaikka epävarmuutta talouskehityksen osalta olemassa.

Työttömyys kääntyi uudelleen laskuun elokuussa ja suunta jatkui myös lokakuussa. Lahden nuorisotyöttömyys parantunut. Pitkäaikaistyöttömien osuus kaikista työttömistä on 50,3 %. 12 suurimman kaupunkien vertailussa Lahdessa oli korkein työttömyys- (12,8 %) ja nuorisotyöttömyysaste (14,4 %).

Työttömyyden ennakoidaan laskevan edelleen, Riskit työttömyyden kasvuun on olemassa. Avointen työpaikkojen määrä on laskenut jonkin verran.

Aktivointiaste, %, lokakuu 2022

Työmarkkinatuen kuntaosuudet maksettujen etuuspäivien mukaan, 10/22

TYÖTTÖMYYS-
ASTE

12,8 %

(10/2021: 14,6)

NUORISO-
TYÖTTÖMYYS

14,4 %

(10/2021: 17,3)

TYÖTTÖMÄT

7 135

(10/2021: 8 120)

AVOIMET
UUDET
TYÖPAIKAT

1 505

(10/2021: 1957)

AKTIVOINTI-
ASTE

28,2 %

(10/2021: 24,8)

PITKÄAIKAIS-
TYÖTTÖMÄT

3 591

(10/2021: 4 113)

LAHTI-KAUPUNKI | Henkilöstö

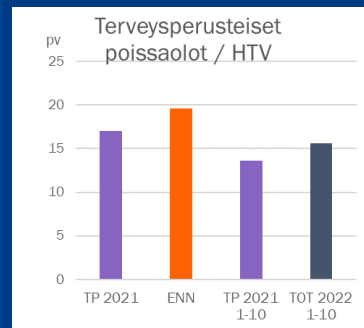
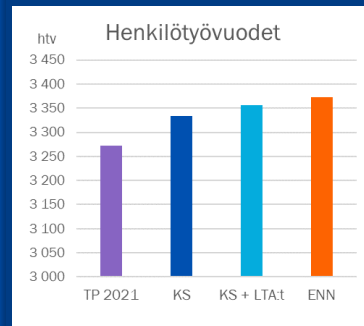
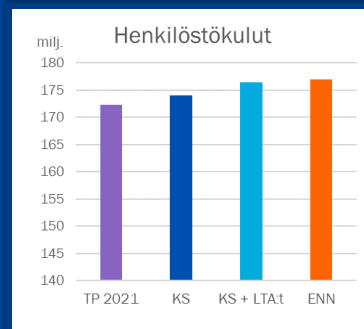
Ennusteen mukaan henkilöstökuluihin varatut määrärahat tulevat ylittymään, mikä johtuu pääosin perusopetuksesta ja sivistyksen projekteista.

Perusopetuksen osalta on tehty toimenpiteitä ylityksen pienentämiseksi. Lisätoimenpiteitä tarkastellaan ja toteutetaan mahdollisuuksien mukaan. Sivistyksen projekteille varattujen määrärahojen ylitys taas katetaan vastaaviin projekteihin kohdistuvilla tuloilla.

Strategisen työkykyjohtamisen mallia arvioidaan ja käynnistetään tarvittavat toimenpiteet terveysperusteisten poissaolojen vähentämiseksi.

Esihenkilötyön tukemiseksi syksyllä aloitti valmentavan johtamisen koulutusohjelma.

Henkilöstöjärjestelmän uudistushanke käynnistyi keväällä. SapHR-järjestelmästä luovutaan ja ESS7-järjestelmä otetaan käyttöön vuoden 2023 alussa. Tavoitteena on taloudelliset kustannussäästöt ja erityisesti käyttäjäkokemuksen parantaminen.

Talouden ja toiminnan seuranta 2022 tammi-lokakuu

LIITTEET

- Sanastositteet
- Lahti-kaupungin liitteet

LAHTI

Kuvioissa ja strategiataulukoissa käytetyt lyhenteet

- **KS** = alkuperäinen toimielimen vahvistama käyttösuunnitelma
- **KS+LTA:t** = voimassa oleva käyttösuunnitelma
- **ENN** = koko vuoden ennuste toteumasta
- **Poikkeama** = ennusteen poikkeama voimassa olevaan käyttösuunnitelmaan
- **KOHA** = konsernihallinnon palvelualue
- **SIVI** = sivistyksen palvelualue
- **KYMP** = kaupunkiympäristön palvelualue
- **OSBU** = osallistuva budjetointi, asukkaat mukana suunnittelemassa ja päättämässä taloutta koskevista asioista

Talous

- **Toimintatuotot** = toiminnasta saadut myynti-, maksu-, vuokra- ja muut tuotot sekä saadut tuet ja avustukset
- **Toimintakulut** = toiminnasta aiheutuneet henkilöstökulut, palvelujen ostot, aineet ja tarvikkeet, vuokratulot sekä muut toimintakulut
- **Valmistus omaan käyttöön** tuloslaskelmakaavassa = tuloslaskelman oikaisu, jolla omaan käyttöön valmistuksen vaikutus tulokseen eliminoidaan, kun valmistuksen menoja sisältyy tuloslaskelman menoihin
- **Toimintakate** = toimintatuottojen ja -kulujen erotus, toimintakatteeseen lasketaan mukaan valmistus omaan käyttöön -tuloutuserä
- **Vuosikate** = toimintakatteeseen lisätään verorahoitus sekä rahoituserät, tunnusluku kuvaa poistojen kattamiseen käytettävissä olevaa määrärahaa
- **Tilikauden tulos** = kuvaa tilikauden aikaista taloudellista tulosta
- **Ylijäämää taseessa** = aikaisempien vuosien ylijäämä + ennustettu yli-/alijäämä
- **Sitovuustaso** = kaupunginvaltuustoon nähden sitova organisaatiotasoa tai muu osakokonaisuus
- **Rahoituskovenantti** = rahoitussopimukseen sisältyvä talouden tunnuslukuihin sidottu erityisehto

Väestö

- **Luonnollinen väestönlisäys** = syntyneiden enemmisyys eli elävänä syntyneiden ja kuolleiden erotus
- **Kuntien välinen nettomuutto** = kuntien välisen tulo- ja lähtömuuton erotus
- **Nettomaahanmuutto** = nettosiirtolaisuus eli maahan- ja maastamuuton erotus
- **Väkiluvun korjaus** = väkiluvun rekisterikorjaukset, jotka aiheutuvat pääsääntöisesti muuttotietoihin jälkikäteen tehdyistä korjauksista
- **Kokonaisu muutos** = väestönlisäys + väkiluvun korjaukset
- **Väestönlisäys** = syntyneiden enemmyden ja kokonaisnettomuuton summa

Työllisyys

- **Työttömyysaste** = työttömien prosenttiosuus työvoimasta
- **Nuorisotyöttömyys** = 15-24-vuotiaiden työttömien prosenttiosuus suhteessa saman ikäiseen väestöön
- **Työnhaun kesto** = työnhaun kesto vuorokausina
- **Aktiivointiaste** = aktiivisten työvoimapolitiittisten palvelujen piirissä olevien prosenttiosuus suhteessa työttömiin työnhakijoihin ja palvelujen piirissä oleviin
- **Työmarkkinatuen kuntaosuus** = kunnan maksuosuus työttömyyden perusteella maksetusta työmarkkinatuesta, jonka osuus on sitä suurempi, mitä kauemmin henkilö on ollut työttömänä

Henkilöstö

- **Henkilötyövuosi (HTV)** = palkallinen henkilöstöresurssi, jossa on vähennetty palkattomat poissaolot ja osa-aikaisuudet
- **Henkilöstömäärä** = palvelussuhteessa olevien yksittäisten henkilöiden määrä kuukauden viimeisenä päivänä
- **Terveysperusteiset poissaolot / HTV** = terveysperusteisten poissaolopäivien määrä henkilötyövuotta kohden
- Liitteissä on kuvattuna henkilöstön tunnusluvut kumulatiivisena kertymänä

LAHTI-KAUPUNKI

- Talouden toteuman seuranta (sis. sisäiset erät)
- Investointien toteuman seuranta
- Talouden toteumaseurannan vuosivertailut (sis. sisäiset erät)
- Lainannostosuunnitelman seuranta

LAHTI-KAUPUNKI | Talouden toteuman seuranta (1 000 euroa)

	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Toteuma ed.vuosi	Toteuman muutos%	Tilinpäätös ed.vuosi	TA/TP muutos%
▲							
Toimintatuotot	166 801	185 706	111,3	150 852	23,1	181 969	-8,3 %
Valmistus omaan käyttöön	1 114	56	5,1	3	1 623,7	1 152	-3,3 %
Toimintakulut	-909 279	-734 285	80,8	-703 886	4,3	-858 301	5,9 %
TOIMINTAKATE	-741 364	-548 523	74,0	-553 031	-0,8	-675 180	9,8 %
VEROTULOT	531 760	458 586	86,2	437 940	4,7	519 177	2,4 %
VALTIONOSUUDET	245 770	204 651	83,3	186 294	9,9	224 004	9,7 %
Korkotuotot	11 697	6 034	51,6	5 703	5,8	12 551	-6,8 %
Muut rahoitustuotot	9 086	9 583	105,5	13 493	-29,0	13 407	-32,2 %
Korkokulut	-17 451	-10 144	58,1	-9 452	7,3	-16 233	7,5 %
Muut rahoituskulut	-614	-47	7,7	-3	1 530,4	2 515	-124,4 %
RAHOITUSTUOTOT ja -KULUT	2 718	5 426	199,6	9 741	-44,3	12 240	-77,8 %
VUOSIKATE	38 884	120 140	309,0	80 944	48,4	80 242	-51,5 %
Poistot ja arvonalentumiset	-51 808	-40 690	78,5	-39 985	1,8	-52 269	-0,9 %
TILIKAUDEN TULOS	-12 924	79 450	-614,8	40 959	94,0	27 973	-146,2 %

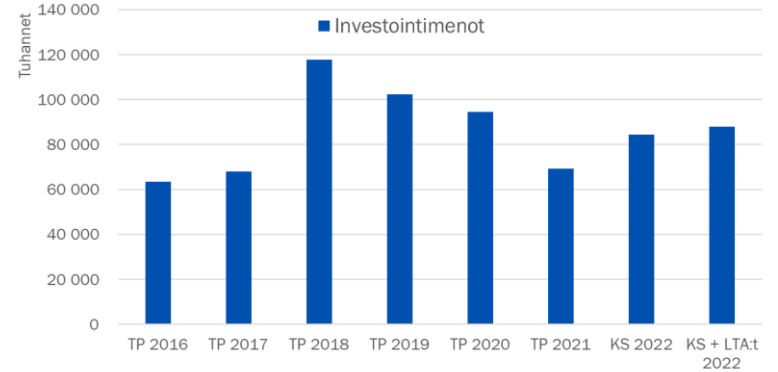
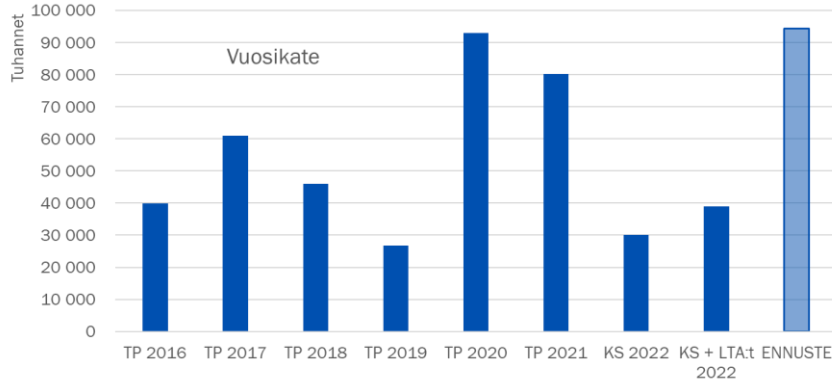
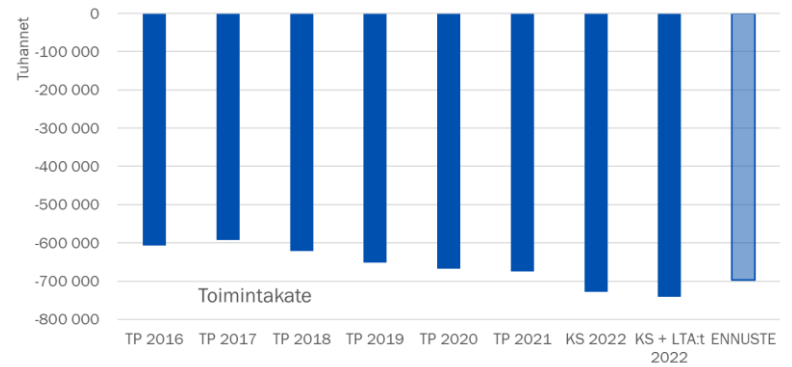
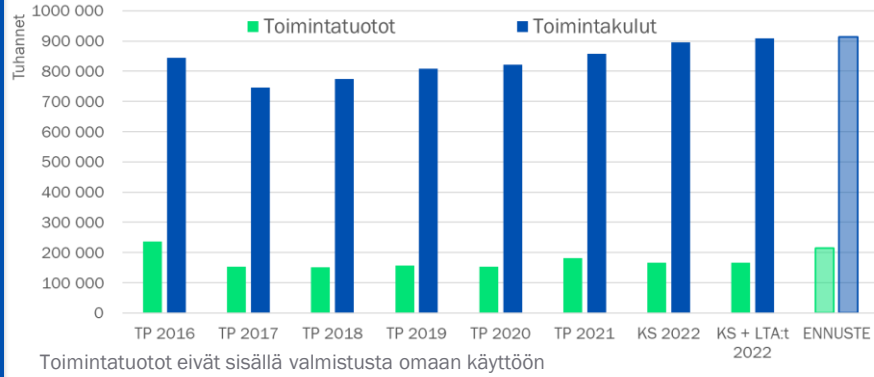

LAHTI-KAUPUNKI | Investointien toteuman seuranta (1 000 euroa)

	Talousarvio	Toteuma	Toteuma%	Toteuma edv.	TP edv.	Edv%
▲						
Arvopaperit ja osuudet						
Tulot		3		0	53	0,6
Menot	-1 007	-537	53,3	-21	-81	25,7
Netto	-1 007	-534	53,0	-20	-28	73,9
Irtain omaisuus						
Menot	-10 460	-3 625	34,7	-3 876	-5 991	64,7
Netto	-10 460	-3 625	34,7	-3 876	-5 991	64,7
Julkinen käyttöomaisuus						
Tulot	1 200	391	32,6	-29	2 661	-1,1
Menot	-28 967	-23 826	82,4	-17 798	-24 643	72,2
Netto	-27 767	-23 435	84,6	-17 827	-21 982	81,1
Kiinteä omaisuus						
Tulot	10 520	4 794	45,6	12 916	13 786	93,7
Menot	-2 500	-2 076	83,1	-5 845	-6 266	93,3
Netto	8 020	2 717	33,9	7 071	7 520	94,0
Talonrakennus						
Tulot	1 870	96 923	5 183,0	43 717	43 767	99,9
Menot	-45 052	-29 851	66,3	-22 716	-32 208	70,5
Netto	-43 182	67 072	-155,3	21 002	11 559	181,7
Kokonaistulos						
Tulot	13 590	102 111	751,4	56 605	60 267	93,9
Menot	-87 986	-59 915	68,1	-50 255	-69 188	72,6
Netto	-74 396	42 195	-56,8	6 350	-8 921	-71,2

LAHTI-KAUPUNKI | Talouden toteuman seuranta, vuosivertailut (1 000 euroa)

LAHTI-KAUPUNKI | Rahoitus, lainannostosuunnitelman toteutuminen

	Valtuus	Käytetty	Käyttämättä
Myöntämisvaltuus, 1 000 euroa			
Lyhytaikainen luotto (ottolainat)	250 000	0	250 000
Määräysvallassa oleville yhteisöille ja säätiöille (antolainat)*	120 000	3 120	116 880
Suojautumistoimenpiteet korko- ja valuuttariskeiltä (johdannaissopimukset)	200 000	0	200 000
Pitkäaikainen luotto (ottolainat)		0	0
Määräraha, 1 000 euroa			
Ottolainat			
Pitkäaikainen, lisäykset	0	0	0
Pitkäaikainen, vähennykset	-37 200	-37 050	-150
Lyhytaikainen, nettomuutos	0	0	0
Netto	-37 200	-37 050	-150
Antolainat, pysyvät vastaavat (pitkäaikainen)			
Lisäykset	15 000		15 000
Vähennykset	-38 641	-24 828	-13 814
Netto	-23 641	-24 828	1 186
Muut maksuvalmiuden muutokset (Antolainat, vaihtuvat vastaavat)			
Lisäykset		20	-20
Vähennykset		-3 422	-3 422
Netto		-3 402	3 402

Luvuissa ei ole otettu huomioon konsernitilien saldoja.

Lyhytaikaisen lainan nettomuutos ilmaisee arvioidun tilanteen talousarviovuoden lopussa ja käytetty määrä voi vaihdella vuoden aikana.

Lyhytaikaisen lainan nostolle on valtuutus maksuvalmiuden turvaamiseksi ja rahoitustarpeen kattamiseksi 250 milj. euroon asti.

**Valtuuden enimmäismäärään ei sisällytetä konvertoinneista johtuvaa luoton myöntämistä (lainan ennaikainen takaisin maksu ja lainan nosto uusilla ehdoilla).*